

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

HOEKWEG 36 | ANDIJK

ADVISEUR Ir. SICCO JANSEN 29-06-2019 | VERSIE 1.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA I ANDIJK

Adviseurs:

Ir. Sicco Jansen

06 - 26 955 898

info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Dhr. Verbruggen

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Jansen&Jansen Groenadviesbureau

Velddijk 7a, Holten

www.groenadviseurs.nl

Versie:

1.0

Datum:

29 juni 2019

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	06
4	RESULTATEN	08
5	INGREEP	10
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	11
7	CONCLUSIE & ADVIES	12
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - *Overzichtskaart/projectgebied*

BIJLAGE 2 - *Foto impressie van het plangebied*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Jansen & Jansen Groenadviesbureau is door een opdrachtgever gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren voor de ontwikkeling van een klein zonnepark gelegen op een weiland achter Hoekweg 36 in Andijk. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling gemaakt op door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De quickscan levert hiernaast adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied^(H4)?
- Welke negatieve effecten kunnen de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de voorgenomen ingreep^(H4)?
- Wordt met het uitvoeren van de voorgenomen ingreep de Wet natuurbescherming overtreden^(H6)?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om projectvertraging te minimaliseren en om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen^(H7)?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in een tamelijk grootschalig agrarisch landschap, net buiten de bebouwde kom van Andijk. De omgeving van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit grootschalige teelvelden en boomgaarden. Vanaf het maaiveld gezien is het landschapstype tamelijk gesloten, door de aanwezigheid van landschappelijke scheerhagen rondom de teelvelden en boomgaarden. Het plangebied is ruimtelijk gescheiden van het bebouwingslint waar de woning van Hoekweg 36 onderdeel vanuit maakt, door een brede watergang. Het plangebied zelf bestaat uit een ruig, voedselrijk grasland. Rondom het plangebied staan aan drie zijden knothagen van elzen. Aan de oostzijde wordt het plangebied begrenst door een boomgaard van meerdere rijen breed. De totale omvang van het plangebied bedraagt ongeveer 0,75 hectare. Het Zie bijlage 1 voor een kaart van het plangebied en bijlage 2 voor een foto overzicht van het plangebied.

Binnen het plangebied (het deel van het perceel waar de voorgenomen ingreep invloed op heeft) zijn de volgende ecotopen/onderdelen aanwezig:

- Ruig, voedselrijk grasland;

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 27 juni 2019 is het plangebied door S. Jansen bezocht. In het plangebied zijn ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- ladder;
- zaklamp.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Wet natuurbescherming). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en het veldbezoek kan een inschatting gemaakt worden welke beschermde flora en fauna in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn. Vervolgens kan met deze gegevens een inschatting worden gemaakt wat de invloed van de voorgenomen ingreep is op de gevonden natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend worden een aantal bondige adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld over het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Wet natuurbescherming beschreven en de toepassing op de bescherming van soorten.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn: de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

3.1.1 Zorgplicht

Voor alle flora en fauna die in het wild voorkomen geldt een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen met betrekking tot in het wild levende flora en fauna en het leefgebied van deze flora en fauna. Voor de uitvoer van handelingen (bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen) betekent dit dat voorafgaand aan de uitvoer er inzicht moet zijn in de aanwezige flora en fauna en wat het effect van de handelingen is op de aanwezige flora en fauna. Negatieve effecten op de aanwezige flora en fauna moeten in alle gevallen tot het minimale worden beperkt, ook als er een vrijstelling is voor bepaalde soorten, of als een ontheffing is verleend.

3.1.2 Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent verschillende beschermingsregimes. Er is een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern. Daarnaast is er een apart beschermingsregime voor soorten die vanuit een nationaal belang beschermd worden. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten aan ontheffingen of vrijstellingen. De verschillende beschermingsregimes zijn in de Wet natuurbescherming vertaald naar de volgende categorieën:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt (paragraaf 3.2);
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal belang bescherming behoeven (paragraaf 3.3).

Categorie 1 (§ 3.1)	Categorie 2 (§ 3.2)	Categorie 3 (§ 3.3)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	
	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel met een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime.

3.1.3 Ontheffingen en vrijstellingen

Het is mogelijk om in bepaalde gevallen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming middels een ontheffing of vrijstelling te ontwijken. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing of vrijstelling moet aan drie eisen/criteria worden voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden om overtreding van een verbodsartikel te voorkomen;
- De handelingen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en volksgezondheid;
- De handelingen als geheel mogen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van een soort.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING

4.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen sporen van beschermde flora aangetroffen. Het plangebied bestaat uit (recent bewerkte) teelaarde met puin, verharding en voedselrijk (ruig) grasland. De aanwezigheid van beschermde flora kan worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

In het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek geen amfibieën, vissen en reptielen aangetroffen. Door de aanwezigheid van water in de nabijheid van het plangebied is het aannemelijk dat algemene amfibieënsoorten met regelmaat het plangebied doorkruisen. Het is niet de verwachting dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied van de streng beschermde rugstreeppad. In het plangebied ontbreekt voor de soort geschikt leefgebied. Ook de aanwezigheid van reptielen en vissen in het plangebied kan worden uitgesloten. De aanwezigheid van vissen door het ontbreken van water en reptielen, doordat het plangebied niet samenvalt met het verspreidingsgebied van reptielen.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Hierbij werd geen voor vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen geschikt leefgebied aangetroffen in het plangebied. In het plangebied zelf zijn geen voor vogels met jaarrond beschermde nestplekken geschikte bomen of gebouwen aanwezig. De aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen kan dan ook worden uitgesloten.

Wel is het mogelijk dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied van roofvogel- en uilensoorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Gezien de beperkte omvang van het plangebied en de geschiktheid van de directe omgeving van het plangebied, gaat het hierbij naar verwachting niet om een essentieel onderdeel van dit leefgebied (foerageergebied).

Daarnaast is het aannemelijk dat in de knothagen rond het plangebied en in de aanliggende boomgaard nesten van algemene broedvogels aanwezig zijn tijdens het broedseizoen.

4.1.4 Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op geschiktheid als verblijfplaats/leefgebied voor specifiek beschermde zoogdieren. Hierbij was specifiek aandacht voor vleermuizen en marterachtigen. Het kan worden uitgesloten dat het plangebied een specifieke verblijfsfunctie heeft voor vleermuizen. In het plangebied ontbreken daarvoor geschikte bomen of gebouwen. Wel vormt het plangebied waarschijnlijk een niet essentieel onderdeel van het foerageergebied van verschillende vleermuissoorten.

Gedurende enkele jaren verwerkt de eigenaar van het perceel snoeihoud in de knothagen rond het plangebied. Hierdoor zijn de knothagen uitstekende verblijfplaatsen geworden voor kleine marterachtigen. Deze marterachtigen foerageren waarschijnlijk ook in het plangebied, hoewel dit in de huidige situatie niet optimaal is ingericht als foerageergebied.

Naast kleine marterachtigen wordt het plangebied waarschijnlijk ook gebruikt door algemene muizensoorten als leefgebied. Daarnaast vormt het plangebied onderdeel van het leefgebied van grotere grondgebonden zoogdieren, zoals hazen en vossen.

Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuurstudie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Voerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Rosse vleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoorvleermuis						
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Baardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen in/nabij het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied ontbreekt voor (beschermde) libellen en vlinders geschikt leefgebied. De aanwezigheid van (beschermde) libellen en dagvlinders kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreekt voor overige ongewervelden geschikt leefgebied. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

De voorgenomen plannen bestaan uit de realisatie van een zonnepark van ongeveer 0,75 hectare conform de onderstaande afbeelding. Het park wordt op een extensieve wijze ingericht, met lage zonnepanelen, zodat er licht op de bodem onder de panelen valt.

Daarnaast is het voornemen om met de inrichting van het zonnepark een ecologische plus toe te voegen aan het plangebied.

Globaal worden de volgende ingrepen uitgevoerd:

- Monteren draagconstructie t.b.v. zonnepanelen;
- Plaatsen van zonnepanelen;
- Onderhouden van het zonnepark.

TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

6 *Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist is.*

6.1 SOORTBESCHERMING

6.1.1 Flora

Er zijn geen beschermde soorten aanwezig. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

6.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn momenteel geen beschermde amfibieën, vissen en reptielen te verwachten. Negatieve effecten zijn niet te verwachten. Wel zijn er mogelijk algemene amfibieën aanwezig in het plangebied. Gezien de beperkte impact van de ingreep zijn negatieve effecten niet te verwachten.

6.1.3 Vogels

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel vormt het plangebied mogelijk onderdeel van het leefgebied van roofvogel- of uilensoorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Het is niet de verwachting dat de voorgenomen ingreep negatieve effecten zal hebben op dit potentiële leefgebied (foerageergebied). Door de plaatsing van zonnepanelen zal waarschijnlijk de kwaliteit van het plangebied voor deze soorten alleen maar toenemen. Dit omdat het plangebied interessanter wordt voor kleine grondgebonden zoogdieren.

Tijdelijk beschermde verblijfplaatsen

Mogelijk zijn er tijdens het broedseizoen nesten van algemene broedvogels, waaronder watervogels en zangvogels aanwezig in en rond het plangebied. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming.

6.1.4 Zoogdieren

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel zijn mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen aanwezig in de knothaag rond het plangebied. Als de werkzaamheden worden uitgevoerd in de kraamperiode, dan kan de ingreep negatieve effecten hebben op deze soorten. Als de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten deze kwetsbare periode, dan zijn negatieve effecten niet te verwachten. Door het realiseren van het zonenpark zal het plangebied naar verwachting interessanter worden als foerageergebied voor kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing).

Overige soorten

In het plangebied zijn lage dichtheden verblijfplaatsen van algemene muizensoorten aanwezig. Het is niet de verwachting dat door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden deze verblijfplaatsen een grote kans lopen op beschadiging. Specifieke aandacht, los van een algemene zorgplicht, is niet noodzakelijk.

6.1.5 Insecten/ovrige ongewervelden

Er zijn geen beschermde soorten aanwezig. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 CONCLUSIE

- Overtreding van de Wet natuurbescherming kan redelijkerwijs worden uitgesloten;
- *De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd conform projectplanning;
- *Wel moet er rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van nesten van algemene vogelsoorten in het plangebied. (actieve) Nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen mogen de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van het zonnepark niet worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen, globaal van half maart tot half juli;
- *Daarnaast moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de knothaag rond het plangebied. De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van het zonnepark mogen niet worden uitgevoerd tijdens de kwetsbare kraamperiode van kleine marterachtigen, globaal tussen 1 april tot 15 augustus (dit is de meest kwetsbare periode).

7.2 ADVIES MET BETREKKING TOT INRICHTING

De opdrachtgever is voornemens om met de realisatie van het zonnepark een ecologische plus te realiseren. Door de huidige wijze van onderhoud hebben de knothagen rond het plangebied reeds een hoge ecologische waarde. Het plangebied is in de huidige situatie ecologisch het minst interessante deel van het totale perceel. Door de realisatie van het zonnepark krijgt het plangebied meer structuur. Waardoor het plangebied naar verwachting een hogere ecologische waarde krijgt. Kleinschalige zonneparken zijn uitstekende verblijfplaatsen voor kleine grondgebonden zoogdiersoorten, zoals muizen, wezels en de hermelijn. Deze soorten zijn prooidieren voor roofvogels en uilen. Dit maakt kleinschalige zonneparken interessant voor roofvogels en uilen.

De volgende zaken kunnen worden gedaan om het perceel en het plangebied nog meer ecologische waarde te geven:

- Het inzaaien van kruidenrijke randen rond het zonnepark;
- Het versterken van de knothaag aan de noordzijde van het plangebied (ontbreekt deels in de huidige situatie);
- Het plaatsen van een torenvalkennestkast naast /in het plangebied;
- Plaatsen van een grote vleermuiskast aan een hoge paal;
- Het aanleggen van extra takhopen die kunnen dienen als verblijfplaats voor kleine marterachtigen;
- Het aanleggen van een natuurlijk 'insectenhotel'.

Mogelijke maatregelen buiten het plangebied:

- Creëren van een ijsvogelwand langs de aanliggende watergang.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. *Rode Lijst Nederlandse broedvogels*.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kennisdocument soortenbescherming, BIJ12, Provincies.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafauwet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied

QUICKSCAN

Themakaart: Projectgebied
blad 1/1

Datum: 24-06-2019

Schaal: n.v.t.

Formaat: A3

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied

Overzicht

Overzicht van het weiland, met rondom knothagen van elzen.

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl